

Ковтун О.В.

інженер кафедри маркетингу

Одеської державної академії будівництва та архітектури

м. Одеса, Україна

Сахацький П.М.

асистент кафедри менеджменту та управління проектами

Одеської державної академії будівництва та архітектури

м. Одеса, Україна

Організаційне забезпечення розвитку соціальної інфраструктури сільських територій

Анотація. В статті розкриваються вихідні положення організаційного забезпечення розвитку соціальної інфраструктури сільських територій.

Ключові слова: організація, тектологія, інфраструктура, сільська територія, село, сільська територіальна община.

Вступ. Актуальність дослідження організаційного забезпечення розвитку соціальної інфраструктури сільських територій зумовлена, по-перше, необхідністю покращення якості життя й поліпшення економічного добробуту сільського населення; по-друге, важливістю активізації сільських територіальних громад в сфері управління розвитком сільської місцевості; по-третє, значущістю сільськогосподарського виробництва в забезпеченні продовольчої безпеки нації; по-четверте, доцільністю збереження культурного та історичного надбання сільських громад; по-п'яте, нагальністю удосконалення будівництва житлового та нежитлового призначення й модернізації інженерно-технічних мереж на селі.

Постановка завдання. Метою проведеного дослідження є обґрунтування теоретичних засад організаційного забезпечення розвитку соціальної інфраструктури сільських територій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливість організаційного забезпечення розвитку соціальної інфраструктури сільських територій витікає з сучасного соціально-економічного стану українського села й демографічних тенденцій, що засвідчує перманентну руйнацію сільської поселенської мережі. Її збереження та виведення на рівень функціонування, який відповідає різноплановим потребам людини третього тисячоліття, вимагає надійного наукового супроводу. До таких слід віднести тектологію, вихідним пунктом якої постає дослідження любого явища з позицій його організації.

Поділяємо точку зору видатного вченого Богданова О.О., який ще на рубежі XIX – XX віку вказував на доцільність дослідження любой системи з організаційних позицій. Що означає вивчати функціонування системи як відношення всіх її частин, так і відношення її в якості цілого з оточуючим середовищем, зокрема з усіма його зовнішніми системами. Зазначаючи при цьому, що закони організації систем єдині для любых об'єктів.

Науковець входить з того, що навіть різнорідні за своїм походження явища поєднуються загальними структурним зв'язками та закономірностями. Структурні відношення можуть бути узагальнені до такої формальної чистоти схем, як в математиці відношення величин, і на цій же основі організаційні задачі можуть вирішуватися способами, аналогічними математичним. Кількісні математичні відношення Богдановим О.О. розглядаються в якості особливого типу структурних, а власне математику – як таку, що в силу різних обставин, зазнала випереджаючого розвитку, та зрештою, є гілкою загальної організаційної науки. Саме завдяки такому своєму положенню вченим пояснюється велетенська практична потужність математики як знаряддя організації життя [1, с. 8].

Соціальна інфраструктура сільської території виступає в якості складної соціально-економічної системи, що покликана забезпечувати ефективне ведення сільськогосподарського виробництва та створювати умови для постійного, достатнього й доступного постачання населенню

продовольства, а промисловості – сировини для переробки, зі збереженням оточуючого природного довкілля та культурних цінностей сільських територіальних громад. Важливою вимогою при цьому постає довгострокове й збалансоване використання природних ресурсів, здійснюваного на окремій адміністративно-територіальній одиниці сільським господарством, місцевими переробною промисловістю, будівництвом, ремеслами, промислами, сільським та/або зеленим туризмом й іншими сферами господарської та ринкової діяльності, що надає сільському населенню стабільний дохід та достойні умови для проживання.

Виходячи з викладеного, організаційне забезпечення розвитку соціальної інфраструктури сільських територій повинно бути структурним, системним та унормованим. Структурність спричинюється наявністю значного числа діючих в системі соціально-економічних суб'єктів. Адже ними виступають державні, приватні, кооперативні і громадські підприємства, організації, товариства та установи, що мають різні форми власності й господарювання, підпорядковуються різним відомствам та можуть мати різні країни походження.

Системність проявляється у взаємозв'язку наявних на сільській території суб'єктів, кожний з яких в тій чи іншій мірі залучається до розбудови соціальної інфраструктури та приймає участь в підтримуванні її функціональності. Ця взаємодія слугує об'єктивною базою для появи нових якісних характеристик, відмінних від тих, що наявні в окремих складових досліджуваної системи.

Унормований характер організаційного забезпечення досягається за рахунок наявності Державних будівельних норм, що обов'язкові для дотримання всіма забудовниками сільських поселень та користувачами належних їм земельних ділянок. При здійсненні планування, проектування, будівництва та благоустрою сільських населених пунктів, обов'язковою постає їх відповідність затвердженим проектам схемам генеральних планів території сільської Ради, генеральним планам сільських населених пунктів,

проектам детального планування сільських населених пунктів, проектам планування і забудови громадського центру або інших фрагментів населених пунктів, що ув'язані з проектами територіального розвитку сільських адміністративних районів [2, с 1].

В загальних положеннях з планування і забудова сільських поселень вказується, що незалежно від чисельності жителів перспективи розвитку кожного сільського населеного пункту визначаються місцем, яке він займає у системі розселення, територіальної організації виробництва і соціальної інфраструктури. При цьому враховуються плани розвитку сільськогосподарських та інших підприємств, їх виробнича спеціалізація, рішення проектів землеустрою та територіального розвитку сільських районів і іншої містобудівної документації.

З метою розвитку та результативного функціонування соціальної інфраструктури сільських територій організаційно регламентуються заходи, що передбачають охорону навколишнього природного середовища, поліпшення санітарно-гігієнічних умов проживання населення, раціональне використання і органічне включення до забудови пам'ятки історії і культури, садово-паркового мистецтва, територій і об'єктів природно-заповідного фонду з упровадженням для них необхідних охоронних зон. Організаційним началом щодо розвитку соціальної інфраструктури сільських територій є розробка загальної концепції соціального і територіального розвитку сільських населених пунктів у межах базової адміністративно-територіальної одиниці сільської (селищної) Ради та відповідної їй земельної території.

Основні складові алгоритму з розробки загальної концепції наведені на рис. 1. Забудовники підпорядковуються нормативам з регулювання числа поверхів у житлових будинках і висоти споруд виробничого призначення у сільських населених пунктах, та мають враховувати наявні в них культурно-етнічні ознаки і прогресивні історичні традиції з розбудови поселень, що притаманні конкретній місцевості.

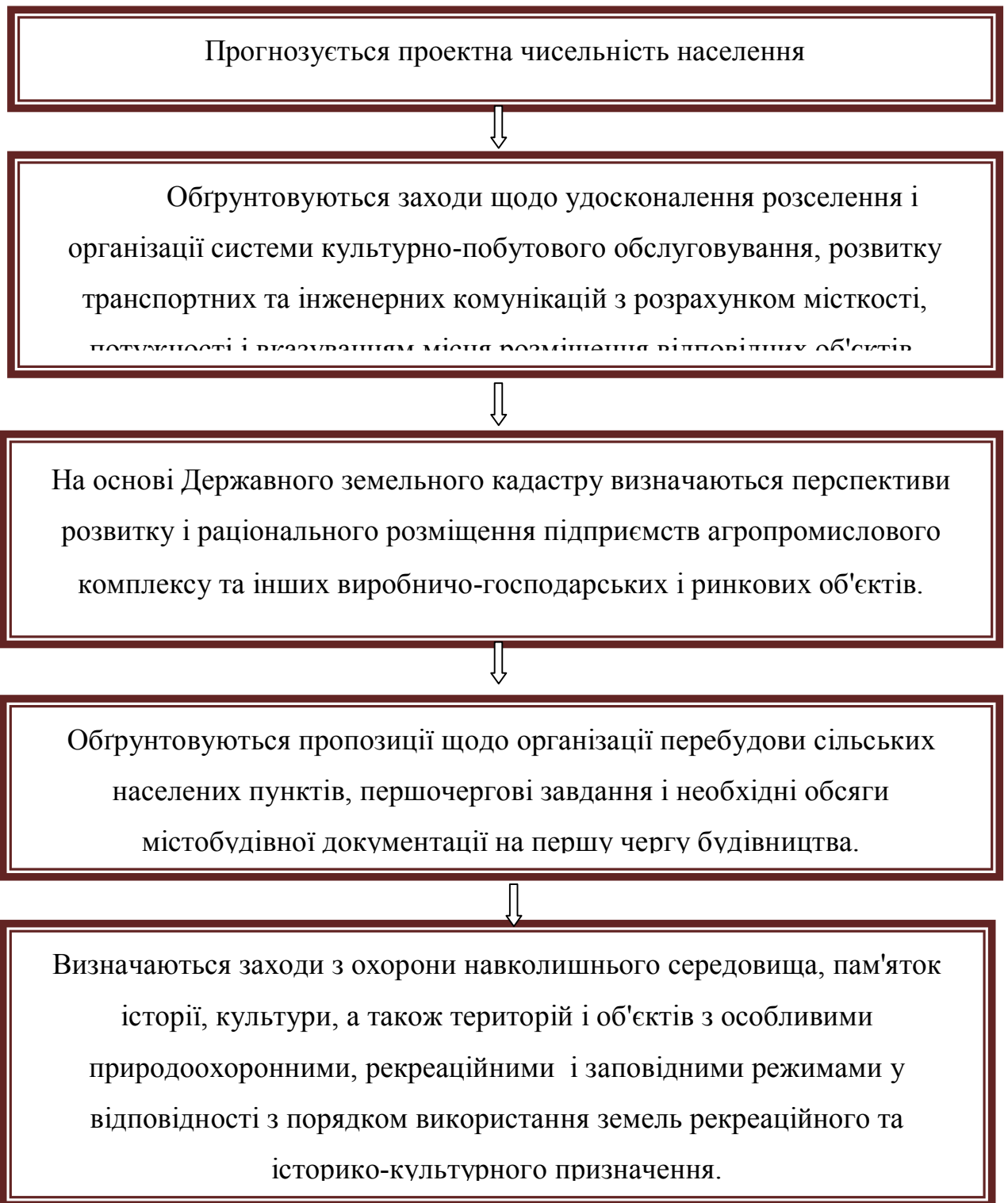


Рис. 1. Алгоритм розробки загальної концепції розвитку соціального інфраструктури сільської території

Дотримання організаційно методичних нормативів та стандартів досягається за рахунок погодження здійснюваного будівництва та

благоустрою з органами санітарно-епідемічного нагляду та охорони пам'яток, місцевими Радами, в компетенції яких здійснюється використання і охорона цих об'єктів. Обов'язковими для виконання постають вимоги з охорони навколишнього довкілля та збереження природного ландшафтного середовища.

Висновки. 1. Соціальна інфраструктура сільської території виступає в якості складної соціально-економічної системи, що покликана забезпечувати ефективне ведення сільськогосподарського виробництва та створювати умови для постійного, достатнього й доступного постачання населенню продовольства, а промисловості – сировини для переробки, зі збереженням оточуючого природного довкілля та культурних цінностей сільських територіальних громад. 2. Організаційне забезпечення розвитку соціальної інфраструктури сільських територій повинно бути структурним, системним та унормованим. 3. Організаційним началом розвитку соціальної інфраструктури сільських територій є розробка загальної концепції соціального і територіального розвитку сільських населених пунктів у межах базової адміністративно-територіальної одиниці сільської (селищної) Ради та відповідної їй земельної території.

Список літератури:

1. Богданов А.А. Тектология: (Всеобщая организационная наука). В 2-х кн.: Кн. 1 /Редкол. Л.И. Абалкин (отв. ред.) и др. /Отд-ние экономики АН СССР. Ин-т экономики АН СССР. – М.: Экономика. 1989. – 304 с.

2. Державні будівельні норми України. Планування і забудова сільських поселень. ДБН Б.2.4-1-94.